

Juni 2023

Klyster nieuwsbrief

Beste nieuwsbrieflezer,

De tijd vliegt. Nog een paar weken en de zomervakantie begint. In deze nieuwsbrief een kijkje voor- en achteruit. Maar nu eerst nog even de laatste loodjes en klysternieuwtjes.

Veel leesplezier, Marjolein Staal

Uit het veld

De helft van 2023 is alweer voorbij. Onze voorjaars excursies zaten bijna allemaal vol en onze enthousiaste natuurgidsen gingen met klassenvol basisschoolleerlingen op pad. Hieronder een aantal foto's waar het plezier vanaf spat.

Natuurbeleving met alle zintuigen

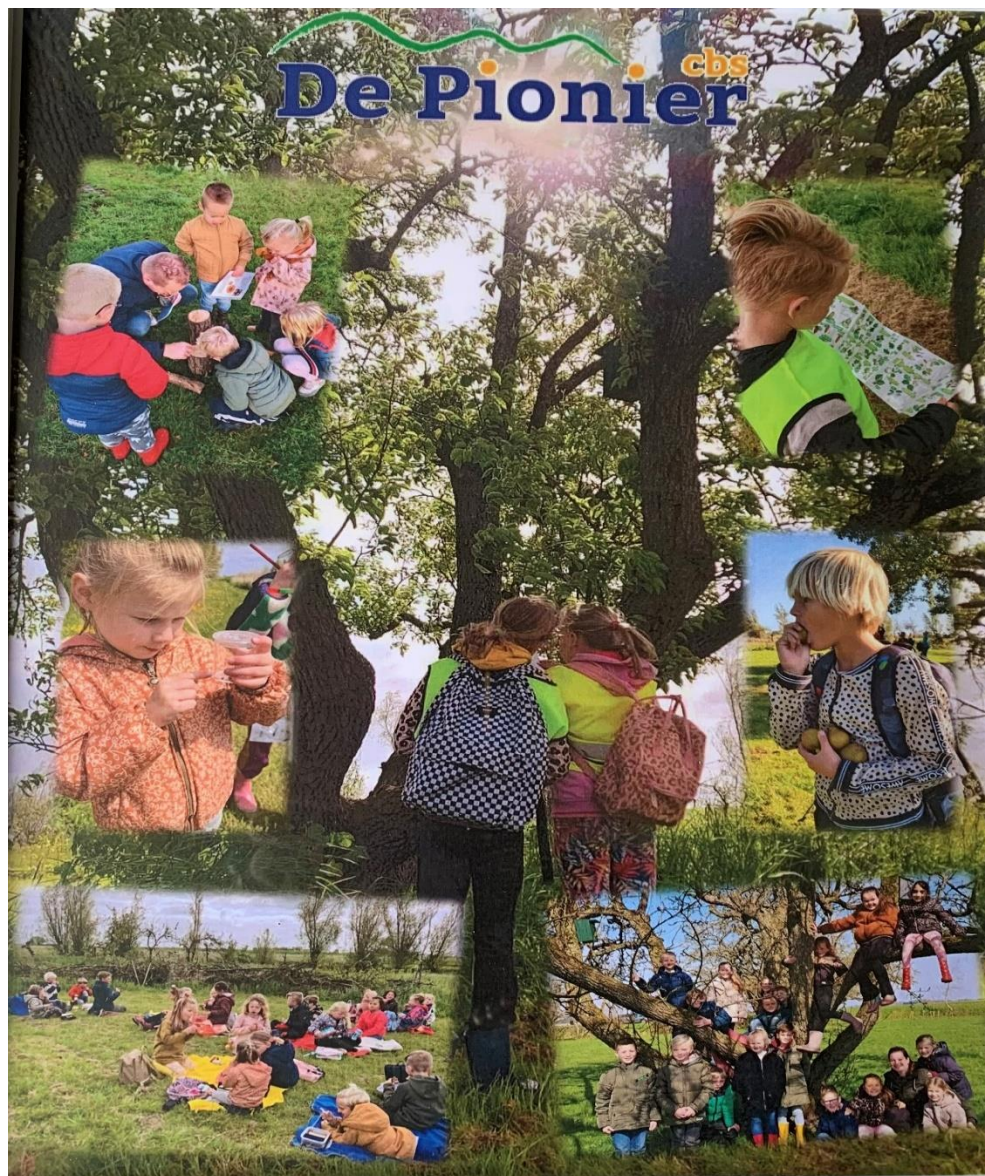
Natuurgids **Annemarie** gaf een record aantal excursies: op deze foto zijn de kinderen hoofdtooiën aan het maken. Met natuur make up (= modder) hebben de leerlingen hun gezicht geschminkt.

Rust en eetbare natuur op 't Landje

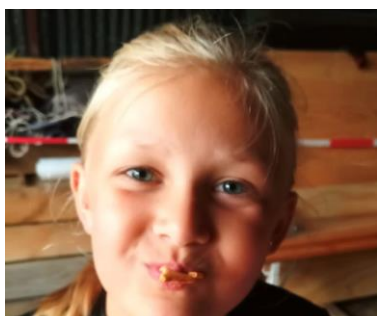

Het voorjaarsnatuurpad op 't Landje van Dokkum was dit jaar nieuw. De pilot werd gedraaid door natuurgidsen **Bertus, Jurjen, Bianca** en **Annemarie**.

't Landje is een paradijselijke oude boomgaard waar rust en eetbare natuur thema's zijn. De kinderen gingen naast het doen van natuuropdrachten, ook even in stilte relaxen in de natuur en genieten van honing proeven en zelf kruidenboter maken.

CBS De Pionier maakte deze mooie collage van hun natuuravonturen op 't Landje.

Weidvogels voor pykjes

Kinderen betrekken bij weidevogels, je kan er niet jong genoeg mee beginnen. Op de boerderij van de familie Bakker in Ginnum mocht De Klyster het Pykje Fjouwer Pad uitzetten.

15 schoolgroepen hebben onder leiding van natuurgidsen **Jurjen**, **Betty** en **Tineke** genoten van de gastvrijheid van boer Jelte, boerin Thea en dochter Wieke Marije.

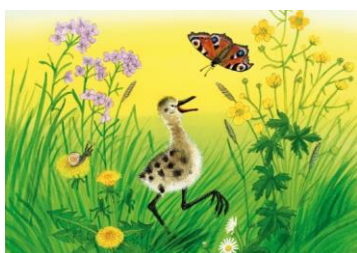

Natuurgids **Betty** met gruttojong. Boer Jelte doet veel voor weidevogels waaronder plasdras.

De jongsten maakten spelenderwijs kennis met kievit, grutto, scholekster en tureluur en met het boerderijleven.

Met de traptrekker gingen de kinderen nestbeschermers plaatsen.

Het hoogtepunt was natuurlijk om de twee boerinnen te helpen met het voeren van de pas geboren lammetjes, konijntjes en kalfjes. Er werd heel wat "afgeaaid en afgeknuffeld".

Moestuincoaches helpen op school

Kinderen leren door zelf te zaaien en te oogsten waar hun voedsel vandaan komt. De Klyster telt 4 gediplomeerde moestuincoaches: **Joanneke**, **Jurjen**, **Xantha** en **Bertus**. Zij zijn door scholen ingehuurd om te helpen met moestuinieren.

Op de foto moestuincoach **Bertus**. Hij ondersteunt cbs De Bining in Westergeast.

De eik was hier

Wat een succes was pleinvoorstelling “De eik was hier”! Een mooie samenwerking tussen Tryater en Klyster. Maar liefst 17 schoolklassen genoten van dit theater waarin ze leerden over bomen, biodiversiteit én keuzes maken.

Natuurgids **Mirja** ging na de voorstelling met de leerlingen bomen en natuur rond school ontdekken en creatief verwerken. De fotocollage kregen we van cbs De Regenboog.

Wad avonturen

Je gelooft het niet, maar er zijn leerlingen die nog nooit de Waddendijk over zijn geweest. En zijn ze dat wel, dan blijft het iedere keer weer geweldig, want het Wad is altijd weer anders en er is van alles te ontdekken. Onze wadgidsen **Olga**, **Annemarie**, **Peer** en **Xantha** namen weer een paar honderd kinderen mee op ontdekkingsreis.

Natuurgids **Olga** bij Moddergat op zoek naar pieren, krabben, schelpen, en zeemeerminhaar.

Foto boven: natuurgids **Peer** verkent het Wad bij Hoek van de band met de slikslee.

Foto links: natuurgids **Xantha** vertelt over zout & zoet in Waddenzee en Lauwersmeer.

Halen en brengen

“Kinderen zijn laptopmoe” horen we steeds vaker van leerkrachten. “Ze willen graag achter het scherm vandaan en zelf ervarend leren en dat het liefst buiten.”

Om leerkrachten hierin te ondersteunen heeft De Klyster een **Uitleencentrum**. De vernieuwde leskisten werden volop geleend het afgelopen semester.

Vrijwilliger **Pieter** haalt en brengt iedere woensdag de leskisten van en naar school.

Himmeldei

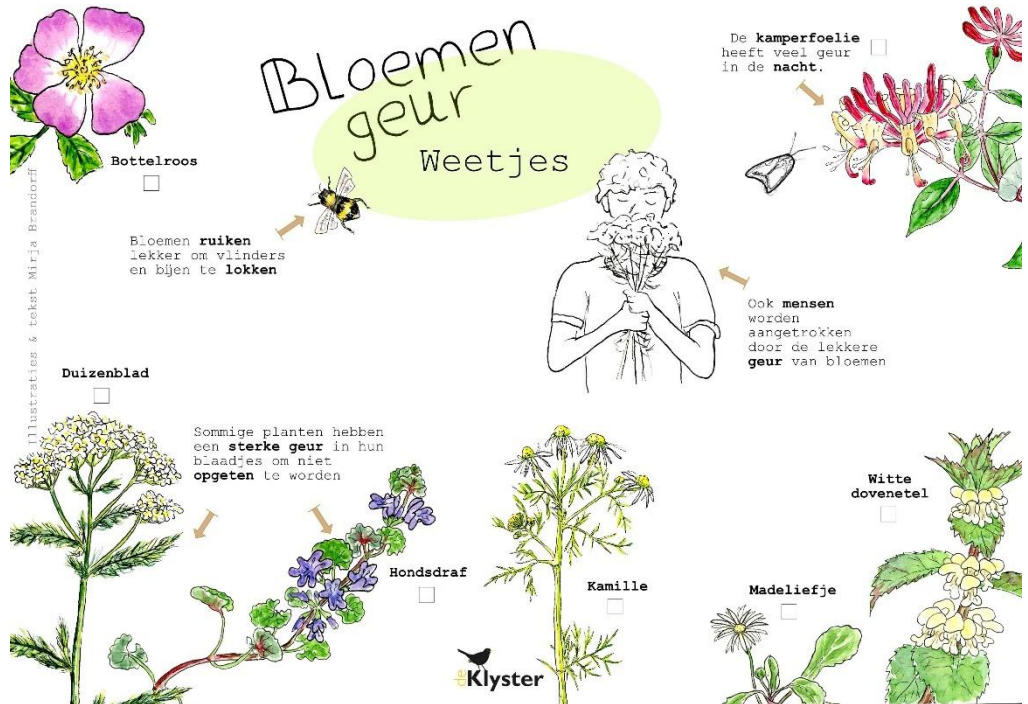
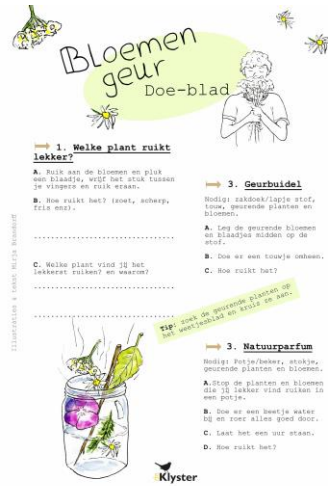
Gewapend met prikstokken hebben 15 scholen zwerfafval uit hun schoolomgeving opgeruimd. Collega **Anna Dotinga** van de gemeente gaf een informatieve gastles vooraf.

Na het himmeljen kregen de leerlingen als beloning het afvalkwartet cadeau.

Doeblad Geur

Neem in deze drukke weken vooral ook even de tijd om te ontspannen en op te laden en ga 10 minuten met je leerlingen naar buiten met het doeblad Geur.

Nationale bloem het madeliefje

Bezoek een eendenkooi + gastles

Natuur & Poëzie excursie Flessenpost

KidzKlix excursie natuurfotografie

Doekaart + bijbehorende bloemengeurweetjes van natuurgids [Mirja](#) als bijlage bij deze nieuwsbrief. Draai hem uit!

Nieuw Aanbod na zomervakantie

Vanaf 1 juli staat het nieuwe activiteitenaanbod voor na de zomervakantie op de website. Gelijk na de vakantie ontvangen scholen de activiteitenboekjes en de poster.

Alvast opgeven? Klik [hier](#).

Tot de volgende nieuwsbrief!

Rectificatie

In de vorige nieuwsbrief stond per abuis dat het succesvolle project "Noardlike Fryske Wâlden, takomst foar in unyk lânskip" dit najaar het 10-jarig jubileum viert. Dit moet zijn het 15-jarig jubileum.

COLOFON

De Klyster is het intergemeentelijk NME-centrum voor natuur en duurzaamheidseducatie voor het basisonderwijs in Noardeast-Fryslân en Dantumadiel

Doniaweg 95b, 9104 GK Damwâld, Algemeen nummer De Klyster 06 44 08 50 63
info@klyster.nl - www.klyster.nl

Teamleider en NME-coördinator: Marjolein Staal – **Energiecoach:** Fernanda de Zwart –
NME-coördinator: Eline van den Nieuwenhof – **Natuurfoto's:** klysterarchief en vrijwilligers

Vrijwilligers 2023

Betty Kooistra, Tineke Feenstra, Jurjen Bylsma, Annemarie van der Molen, Olga Baggelaar, Bianca van Tielen, Jan Rietberg, Hilda Buursma, Bertus Volbeda, Hessie Rozenberg, Wytze Postma, Arie Hagedoorn, Jentje Zaal, Pieter Reitsma, Anke Dijkstra

Projectmedewerkers 2023

Jan Tiede Bouma, Pyke Kroes, Xantha Doevendans, Mirja Brandorff, Peer Zaal, Joanneke Romkema, Yvonne de Beer, Geertruida van Assen **Update leskisten 2023:** Babs Wijnstra, Sarah Baert, Joke Stapensea, Anke Branderhorst, Marjan Braaksma, Tessa Grupstra, Niels van Brouwershaven, Nienke Wagenaar, Sytske Wiegersma

Samenwerkingspartners 2023

IVN natuureducatie, Verenging Gemeenten voor Duurzame Ontwikkelingen GDO, Fryske Gea, Landschapsbeheer Friesland, Staatsbosbeheer, Om de Dobben, DikGroen, PKV Frisia, Vereniging Noardlike Fryske Wâlden, NDE Pingo & Pet, NME De Naturij, NME Groen Doen, Natuurmuseum Friesland, Museum 't Fiskershúske, Stichting 't Landje Dokkum, Zadenbibliotheek Nederland, NP Lauwersland, JOGG, Tryater

Bestuur Freonen fan De Klyster

Bertus Mulder, Durk Holwerda, Oege Jan Leegstra, Sippy Tigchelaar, Thom Feddema

Comité van aanbeveling

Syb van der Ploeg, Nynke Rixt Jukema, Sippy Tigchelaar, Henk Kroes, Theunis Piersma

Ambtenaren gemeenten

Korien Boerema, Afke Kroes, Harrie Siegersma

Portefeuillehouders

Wethouder Aant Jelle Soepboer Noardeast-Fryslân en wethouder Gerben Wiersma Dantumadiel

Geen nieuwsbrief meer ontvangen? Mail uw naam en mailadres naar info@klyster.nl